

April 2018

Ondersteuningsplan 2018-2022

In het kort:

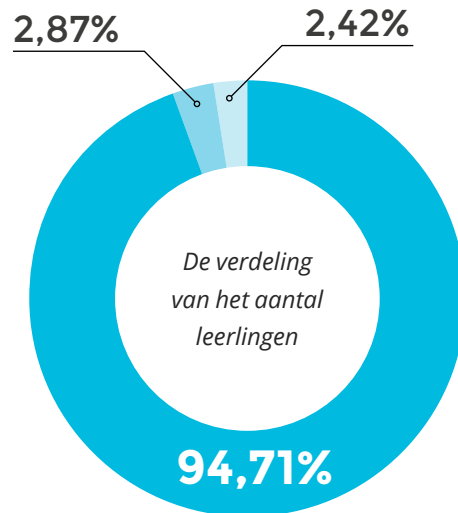
**Samenwerken
omdat het past,
PasVOrm 2018 - 2022**

1 Schets met samenwerkingsverband

De Stichting Samenwerkingsverband VO PasVORM Gorinchem e.o. (Passend Voortgezet Onderwijs regionaal maatwerk) is verantwoordelijk voor het realiseren van passend voortgezet onderwijs in de regio die de gemeenten Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Leerdam, Lingewaal, Molenwaard, Werkendam (met ingang van 1 januari 2019: de gemeente Altena) en Zederik omvat. Op 1 oktober 2017 zaten er 9.585 leerlingen in de regio op een school voor voortgezet onderwijs. De verdeling van het aantal leerlingen per schoolsoort op 1 oktober 2017 is als volgt:

Deelnamepercentage leerlingen

- ➔ De verdeling van het aantal leerlingen per schoolsoort op 1 oktober 2017 is als volgt:
  - 9.078 = 94,71% op een regulier vmbo/havo/ vwo
  - 275 = 2,87% op pro
  - 232 = 2,42% op vso

2 Stappen en resultaten in de periode 2014 – 2018

De bestanddelen van handelingsgericht werken (HGW) zijn niet nieuw en we zien deze steeds meer in samenhang toegepast worden binnen de scholen. Ook zien we een grote bereidheid bij scholen om voor alle leerlingen passend onderwijs te bieden, kristalliseren zich individuele en groepsarrangementen uit en worden er constructieve verbindingen tussen scholen gelegd.

Enkele resultaten waar we trots op zijn

- ➔ Er is een constructieve samenwerking met het primair onderwijs (PO).
- ➔ Scholen hebben een korte lijn met het jeugdteam in Gorinchem door aanwezigheid in de scholen. Dit team is deels de schakel naar de teams in andere gemeenten.
- ➔ Het samenwerkingsverband heeft een doeltreffende onderwijsvoorziening voor het terug- en doorleiden van leerlingen die dreigen uit te vallen.
- ➔ De commissie Arrangementen en Toelaatbaarheidsverklaringen (ATLV) verwerkt efficiënt aanvragen van arrangementen en Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's).
- ➔ Het eerste schooloverstijgende groepsarrangement dat plaatsvindt op een school voor praktijkonderwijs is al enkele jaren een feit.

- ➔ De commissie maatwerk heeft voor alle moeilijk plaatsbare leerlingen een passende oplossing gevonden.
- ➔ Het aantal thuiszitters is laag en risicoleerlingen zijn snel in beeld.
- ➔ Handelingsgericht werken ligt aan de basis van het ontwikkelingsperspectief (OPP), het toekennen van arrangementen en het evalueren van de resultaten.

De afgelopen jaren is door het samenwerkingsverband ingezet op het verduidelijken van de omschrijving van de verschillende vormen van ondersteuning en het daadwerkelijk vormgeven ervan. Het expertiseteam speelde hierin een belangrijke rol. Er is gewerkt aan vier niveaus van ondersteuning:

- ➔ Basisondersteuning
- ➔ Extra ondersteuning (individueel en groepsgewijs)
- ➔ Schooloverstijgende arrangementen
- ➔ Regulier onderwijs overstijgende ondersteuning

Dit willen we behouden

Expertiseteam

De kracht van het huidige expertiseteam is de mix van verschillende disciplines, expertisegebieden en het werken vanuit verschillende rollen. Dit willen we zeker behouden. Het team richt zich op beleidsontwikkeling, onderzoek en kennisuitwisseling. En focust daarnaast op advisering en begeleiding van leerlingen, de schoolprofessionals en andere bij de leerling betrokken partijen zoals behandelaren. Ook ontplooit het team initiatieven om de kwaliteit van de ondersteuning op scholen te bevorderen. In deze ondersteuning staat de behoefte van de leerling altijd centraal. Handelingsgericht werken is een belangrijke pijler om aan de behoefte van leerlingen tegemoet te komen.

Basisondersteuning

We blijven uitgaan van het minimaal vereiste niveau van basisondersteuning zoals de scholen dit met elkaar vastgesteld hebben. Scholen hebben de wijze waarop zij basisondersteuning bieden omschreven in hun schoolondersteuningsplan.

Extra ondersteuning

Scholen hebben op basis van een concrete, handelingsgerichte vraag vormgegeven aan extra ondersteuning. Voor de beoordeling van aanvragen hiervoor bij het samenwerkingsverband, is een commissie ATLV ingericht.

Schooloverstijgende arrangementen

Behouden van de huidige arrangementen:

- ➔ Onderwijsvoorziening PasVORM voor leerlingen die het (tijdelijk) niet redden op een reguliere school.
- ➔ Internationale Schakelklas om Leerplichtig Anderstalige Nieuwkomers (LAN) op te vangen
- ➔ Dokwerk voor leerlingen voor wie het – ondanks hun cognitieve capaciteiten – zeer moeilijk is een vmbo-diploma te behalen.

Regulier onderwijs overstijgende arrangementen in het vso

In de afgelopen periode hebben we het vso onder regulier onderwijs overstijgende arrangementen geschaard. In ons samenwerkingsverband hebben we hiervoor drie locaties. De expertise van het voortgezet speciaal onderwijs is voor een groep leerlingen van groot belang en willen we zeker behouden in de regio.

Maatwerktrajecten

We behouden de commissie maatwerk. Deze zoekt voor een beperkt aantal leerlingen een passend traject, waarmee ze op verschillende plekken en binnen verschillende onderwijstypen vakken kunnen volgen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de scholen, leerplicht en jeugdhulp.

Thuiszitters en voortijdig schoolverlaters

Het beleid van het samenwerkingsverband is erop gericht om in een vroegtijdig stadium verzuim te signaleren en met andere partijen een sluitende aanpak uit te zetten. Alle scholen hanteren het 'protocol ziekteverzuim' als leidraad. Ook bij de aanpak van Voortijdig Schoolverlaten (VSV) werkt het samenwerkingsverband samen met andere partijen. Scholen zetten in op loopbaanoriëntatie en -begeleiding.

3.1 Passend onderwijs is van ons allemaal

Vormgeven aan passend onderwijs binnen de scholen vraagt om een duidelijke en gedragen gezamenlijke verantwoordelijkheid. We hebben partners nodig die willen handelen en die vastbesloten zijn samen te werken: professionals in onderwijs en jeugdhulp die hun autonomie krijgen en pakken om te doen wat nodig is. Op het niveau van het samenwerkingsverband willen we verbinden en verdiepen. Verbinden door het uitwisselen van kennis en ervaringen en verdiepen door de vindplaats te zijn van nieuwe kennis.

Onze uitgangspunten

- 1 Doel van thuisnabij onderwijs is altijd het bevorderen van de ontwikkeling van de leerling zodanig dat hij/zij zich maximaal kan ontwikkelen.
- 2 De onderwijsbehoeften en ondersteuningsbehoeften staan hierbij centraal. Dit vraagt om een effectieve ondersteuningsstructuur waarin uitgangspunten van handelingsgericht werken tot hun recht komen.
- 3 Zo licht als mogelijk, en (zo snel als mogelijk) zo zwaar als moet. Uitgangspunt is dat dicht bij huis en zo normaal als mogelijk, in principe het beste tegemoetkomt aan de behoefte van de leerling.
- 4 Onderwijs en zorg volgen de leerling en niet andersom.
- 5 Een interdisciplinaire aanpak bevordert de kwaliteit van de ondersteuning aan de leerling. Deze aanpak is zelfs essentieel om op sommige ondersteuningsbehoeften een adequaat antwoord te kunnen geven.
- 6 Educatief partnerschap op basis van een open en volwaardige verhouding tussen ouder, leerling en school. Zoals een ouder zegt: "Zie me niet als een lastig bijproduct van mijn kind, maar gebruik mijn expertise ook."
- 7 Transparantie: voor derden is inzichtelijk wat we als school en samenwerkingsverband doen en hoe we dat doen.

Welke ondersteuning een leerling ook nodig heeft, we streven ernaar zoveel mogelijk leerlingen binnen de regio onderwijs te bieden. Zo gewoon als mogelijk is steeds het uitgangspunt. Arrangementen – al dan niet schooloverstijgend – zijn voor een groot deel het antwoord op de vraag hoe passend onderwijs vorm moet krijgen voor leerlingen die meer ondersteuningsbehoeften hebben dan de basisondersteuning biedt. Met alle dwarsverbanden willen we toe naar een dekkend geheel van ondersteuning op elk niveau. Om hierin te slagen, en om de omslag naar preventief werken te realiseren, is het kunnen toevoegen van expertise vanuit speciaal onderwijs nodig. Maar ook het inzetten van specialistische jeugdhulp, zodat ondersteuning

binnen het onderwijs en in de thuissituatie afgestemd is en elkaar versterkt. We zien kansen om de expertise van het vso anders in te zetten, namelijk door:

- ➔ meer tijdelijke plaatsingen te realiseren;
- ➔ de expertise naar de andere scholen te brengen; feitelijk de expertise van het vso naar de leerling brengen in plaats van de leerling naar het vso;
- ➔ de expertise van voormalig cluster 3 en 4 speciaal onderwijs meer samen te brengen.

Tien ambities

Met 2022 in het vizier zetten we de volgende tien uitdagende ambities centraal.

1 Versterking van de niveaus van ondersteuning: basis, extra en schooloverstijgend. (§3.2.1).

Speerpunten

- ➔ Indicatoren basisondersteuning herijken en middels de visitatiecommissie met elkaar hierover in gesprek gaan.
- ➔ Het expertiseteam nog nadrukkelijker verbinden aan scholen en kenniskringen om onderlinge uitwisseling op te zetten.
- ➔ Goede voorbeelden van arrangementen uitwisselen en arrangementen monitoren en evalueren.
- ➔ Uitbouw van schooloverstijgende arrangementen, bijvoorbeeld voor leerlingen met een TLV die nu aangewezen zijn op voorzieningen buiten de regio. Of voor leerlingen die - ondanks alle inspanning - geen vmbo-diploma zullen halen, zodat zij de overstap naar Entree kunnen maken.
- ➔ Het versterken van de samenwerking tussen scholen, het schooloverstijgende arrangement en de uitstroombestemmingen (bijvoorbeeld mbo).
- ➔ Samenwerking met jeugdhulp in arrangementen bestendigen.
- ➔ Zorgpoli jeugdpsychiatrie opzetten voor vraagstukken binnen schooloverstijgende arrangementen.

2 **Uitbouw van het handelingsgericht werken en het positioneren van de handelingsgerichte diagnostiek vanuit het expertiseteam (§3.2.2).**

Speerpunten

- ➔ De kennis over handelingsgericht werken op peil houden binnen het expertiseteam en bij de zorgcoördinatoren van de scholen.
- ➔ Scholen laten reflecteren op de wijze waarop zij al handelingsgericht werken, en hen inspireren om de uitgangspunten van handelingsgericht werken nog meer te verweven in de cultuur en structuur van de school. Daarnaast scholen ondersteunen in de handelingsgerichte werkwijze die bij arrangementen gevraagd wordt.
- ➔ Doelgericht inzetten van handelingsgerichte diagnostiek.

3 **Educatief partnerschap op de kaart zetten (§3.2.3).**

Speerpunten

- ➔ Gerichte acties naar aanleiding van het onderzoek naar de stand van zaken van educatief partnerschap.
- ➔ Scholen nemen initiatieven om educatief partnerschap met ouders te versterken.

4 **Versterking van de doorgaande lijnen PO-VO, VO-VO, VO - vervolgonderwijs/arbeidsmarkt (§3.2.4).**

Speerpunten

- ➔ Met PO gericht inzetten op: de voorbereiding van leerlingen op het VO, het aanbod aan nieuwkomers en het vinden van een passende plek voor een leerling (onder andere door preventieve besprekingen).
- ➔ Onderzoek naar de kwaliteit van schooladviezen en dossieroverdracht, en naar verplaatsingen binnen het VO.
- ➔ Onderzoek naar uitstroom en het door arrangementen faciliteren van de overgang naar vervolgonderwijs of arbeidsmarkt.

5 **Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs (pro): implementatie van opting out voor lwoo (§3.2.5).**

Speerpunt

- ➔ Opting out voor lwoo-leerlingen.

6 **Van speciaal onderwijs naar specialistisch onderwijs (§3.2.6).**

Speerpunten

- ➔ Arrangementen ontwikkelen voor leerlingen die nu nog buiten de regio opgevangen worden.
- ➔ Monitoren van ontwikkelingen van leerlingen met een hoge bekostigingscategorie.

7 **Zicht op alle thuiszitters en zorgwekkende verzuimers, en een proactieve rol in de preventie en oplossing ervan - natuurlijk in samenwerking met alle partijen (§3.2.7).**

Speerpunten

- ➔ Initiatief nemen voor de uitvoeringsagenda ThuiszittersPact en het verzuimprotocol evalueren, de werkwijze hiervan blijven monitoren en optimaliseren.
- ➔ Verhelderen van taken en verantwoordelijkheden, op elkaar afstemmen van de uitvoering van (privacy) wetgeving en de doelstellingen van de organisaties, en het goed positioneren van de werkgroep leerplicht in relatie tot het afstemmingsoverleg onderwijs-jeugdhulp-gemeente.

8 **Versterking van de samenwerking binnen het samenwerkingsverband tussen de scholen onderling, alsmede tussen de scholen en het samenwerkingsverband (§3.2.8).**

Speerpunt

- ➔ Scholen lossen onderling knelpunten bij individuele leerlingen op, en leggen de doorzettingsmacht als men er niet uit komt formeel vast.

9 **Structurele samenwerking met gemeenten en jeugdhulppartners op het niveau van het samenwerkingsverband en binnen de scholen (§3.2.9).**

Speerpunten

- ➔ Bestendiging van samenwerkingsafspraken met gemeenten.
- ➔ Jeugdhulp consolideren op alle niveaus van ondersteuning.

10 **Verankering en profilering van het expertiseteam voor passend onderwijs (§3.2.10).**

Speerpunten

- ➔ Meer bijdragen aan deskundigheidsbevordering.
- ➔ Aandacht voor educatief partnerschap.
- ➔ Kenniskringen opstarten en aansturen.

En zo willen we kwaliteit borgen

Professionalisering

Professionalisering van de scholen en het expertiseteam staan voor de komende periode nadrukkelijk op de agenda. Allerlei mogelijkheden tot deskundigheidsbevordering worden aangeboden: van cursussen tot themagerichte studiedagen en kenniskringen. Ook zal het expertiseteam scholen van informatie voorzien over specifieke onderwerpen, zoals de meldcode of de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Het expertiseteam zelf zal toegerust worden voor het functioneren als zelfsturend team, en er zal aandacht zijn voor het inbouwen van reflectiemogelijkheden. De specialisten passend onderwijs stellen individueel hun eigen professionaliseringsplan op gerelateerd aan de ambities en jaarplannen.

Monitoring

Het samenwerkingsverband heeft een aantal instrumenten voor monitoring tot haar beschikking, of deze worden ontwikkeld. Het betreft:

- ➔ MonPas: monitoren van de basisondersteuning (op basis van indicatorenlijst) van scholen; de aanvragen van arrangementen; en het handelingsgerichte en cyclische karakter daarvan.
- ➔ Visitatiecommissie.
- ➔ Dashboard Passend Onderwijs.
- ➔ Inter grip: de stappen in het overgangstraject van vmbo naar mbo worden middels dit systeem administratief gevolgd.
- ➔ DUO: gegevens van thuiszitters worden vergeleken met de driemaandelijkse gegevens die scholen aanleveren.
- ➔ Cyclische monitoring van arrangementen, inclusief tevredenheidsonderzoek bij ouders en leerlingen.
- ➔ Kenniskringen: ophalen van inhoudelijke kennis, zowel binnen het samenwerkingsverband als landelijk, waarbij de resultaten worden gebruikt voor het ontwikkelen van nieuw beleid en een concreet aanbod voor de scholen.

Postadres

Postbus 456
4200 AL Gorinchem

Bezoekadres

Herman de Ruyterstraat 30
4206 ZM Gorinchem

Telefoon

(0183) 660 641

Online

Email:
info@swvpasvorm.nl
Website:
www.samenwerkingsverbandgorinchem.nl